

[Interact]

Evropská města v akci

Úvodem

Posledních dvacet let jsou evropská města konfrontována s výzvou sociální integrace, schopností uspět na trhu práce a urbanistickou obnovou. To jsou úkoly, které musí být řešeny formou kolektivní spolupráce. Ve Velké Británii, Nizozemí, Francii a v dalších evropských zemích proto byla vyvinuta strategie partnerství, aby metropolitní města mohla reagovat na neshody v oblasti sociální a řešit využití svých prostor.

Tyto strategie byly uvedeny do praxe díky akčním programům, které zapojovaly do spolupráce všechny partnery v sektoru urbanistické obnovy a to i včetně sektoru privátního. Evropská regionální strategie také pomáhá tomuto přístupu: strukturální fondy přispívají na projekty partnerství do 50% nákladů projektu.

Belfast je dobrým příkladem, jak jsou tato strategická partnerství uváděna do praxe a příkladem využití evropských fondů jako katalyzátoru rozvoje města. Belfast profitoval po dobu dvaceti let z evropských fondů, které umožnily obnovu města a pomohly zvýšit jeho celkovou prosperitu. Dnešním problémem je uplatnění na trhu práce. Cílem je, aby i lidé s nízkou kvalifikací žijící v nejméně rozvinutých částech města mohli mít také užitek z růstu města tím, že se jim otevrou možnosti na pracovním trhu. Tento nový a pružný přístup je zaměřen stejnou měrou na potřeby dlouhodobě nezaměstnaných lidí i zaměstnavatelů. Tento proces je podporován koordinací strukturou, která svou organizací i funkcí prokazuje, že se jedná o velmi dobře fungující partnerství.

Benoit Quinon
 generální ředitel, Greate Lyon

Belfast

Znovuzrození Belfastu

Belfast je největší město Severního Irsku. Rozkládá se na severovýchodním břehu irského ostrova a jižním okraji Belfastské zátoky. K nejdůležitější etapě města došlo relativně nedávno, v průběhu průmyslové revoluce, která v Irsku probíhala v polovině devatenáctého století. Statut města byl Belfastu oficiálně udělen královnou Viktorií teprve roku 1888. Ovšem v roce 1991 už byl devátým největším městem Spojeného království. Belfast, který má v současné době za sebou tři desítky let prudkých sektářských konfliktů, se stává jedním z nejdynamičtějších a nejatraktivnějších měst Velké Británie.

Prosperující město

Obyvatelé Belfastu se mohou těšit z období setrvalého růstu a stále stoupající prosperity svého města. Konec politických nepokojů a přísun štedrých fondů z Evropské unie shodující se

s obdobím stabilního růstu světové ekonomiky nastartovaly obnovu Belfastu. Většina lidí se domnívá, že Belfast ve svém vývoji ušel dlouhou cestu od temného období sedmdesátých let dvacátého století. Město se stává stále atraktivnějším místem. Stojí zde vedle sebe krásné staré historické budovy převážně viktoriánského stylu a moderní komerční budovy. Velkého pokroku bylo dosaženo také v oblasti rozvoje turismu. Pulsuje zde bohatý kulturní a umělecký život. Jedním z důkazů velkých změn v Belfastu je fakt, že v září 2003 bylo město zvoleno čtvrtou nejoblíbenější víkendovou destinací Spojeného království. Bylo předstíženo pouze Newcastlem, Edinburgem a Glasgowem. To je význačné ocenění pro město, které bývalo synonymem konfliktů a deprivace.

Všichni aktéři zapojení v procesu obnovy města vynaložili velké úsilí, aby ze změn těžili všichni obyvatelé Belfastu. Belfastská iniciativa GEMS je výborným příkladem tohoto široce pojatého a integrujícího přístupu.

Základní údaje o Belfastu

- Belfast je největším městem Severního Irsku a má 275 000 obyvatel.
- V belfastské metropolitní oblasti žije 645 138 obyvatel, což představuje 38% celkové populace Severního Irsku.
- Severní Irsko se vyznačuje nejmladší věkovou strukturou v rámci celého Spojeného království. 22% belfastské populace je mladší šestnácti let.

- Ve městě je 182 957 pracovních míst.
- Výše hrubého domácího produktu zde dosahuje 31 000 € na osobu.
- V lednu 2004 dosahovala míra nezaměstnanosti v City 4,8 %.

Další informace můžete nalézt na www.belfastcity.gov.uk

Belfastská iniciativa GEMS

Popis situace

Práce kladoucí si za cíl sociální a ekonomickou obnovu vnitřní části Belfastu podél obou břehů řeky Lagan byly zahájeny v roce 1989. Tyto aktivity se postupně uskutečňují už po mnoho let a dvěma neoslavovanějšími projekty se staly hala Waterfront Hall a zábavní centrum Odyssey Entertainment Complex. V oblasti Lagan a okolí bylo investováno celkem 968 milionů eur, což také přispělo k chodu ekonomiky jižního a východního Belfastu.

Důležitou oblastí města Belfast byla stará plynárna, která zůstávala opuštěná od doby jejího uzavření v roce 1988. V této oblasti došlo k unikátnímu rozvoji desetihektarové plochy strategicky položené mezi City, řekou Lagan a místními komunitami jižního a východního Belfastu. Obě rozvíjející se oblasti, okolí Lagan i Plynárna, poskytly pracovní příležitosti nacházející se ve vnitřním městě. Do Plynárny byla celkově investována částka 221 milionů eur a bylo vytvořeno přes 3 000 pracovních míst. Očekávaným výsledkem této investice bylo vytvoření nových pracovních příležitostí pro místní občany, kteří žijí v této oblasti a to zejména ve zdejších nejméně rozvinutých městských čtvrtích. Cílem bylo také podpořit závazek belfastské městské rady, která se zavázala dostat lidi k práci a práci k lidem. Vytvořená pracovní místa měla ovšem jen omezený vliv na dlouhodobě nezaměstnané žijící v okolí Plynárny. Naproti tomu Belfastská iniciativa GEMS je založena právě na snaze zajistit, aby tyto marginalizované skupiny občanů mohly využít pracovních míst vytvořených v procesu rozvoje Plynárny a aby byla poskytnuta pružnější alternativa k iniciativám hlavního proudu.

Strategie pro podporu zaměstnanosti v málo rozvinutých oblastech

Belfastská iniciativa GEMS (Gasworks Employment Matching Service) je lokální iniciativou pro podporu zaměstnanosti soustředěná na okolí Plynárny. Iniciativa byla založena v lednu 2002 s cílem podporovat dlouhodobě nezaměstnané žijící v jižním a východním Belfastu a to tak, že jim bude v co největší míře umožněn přístup k pracovním příležitostem zejména v oblastech kolem Plynárny a řeky Lagan. Podpora zaměstnanosti je novou oblastí, kterou se zabývá strategie belfastské městské rady. Podle této vize by měly v City existovat iniciativy napomáhající zaměstnanosti, které by pomohly přemostit mezeru mezi ekonomickým rozvojem celku a jednotlivci, kteří jsou určitým způsobem znevýhodněni na trhu práce. Belfastský projekt GEMS byl založen jako pilotní projekt, ovšem pokud bude úspěšný, může se stát modelem použitelným i v ostatních částech města. Hlavními cíli Belfastské místní iniciativy pro podporu zaměstnanosti GEMS jsou:

- poskytovat síť efektivních služeb podporujících zaměstnanost, přičemž tyto služby budou odpovídat potřebám místních dlouhodobě nezaměstnaných a napomáhat jejich návratu do práce;

Partneři zapojení do projektu

Členy kontrolního výboru Belfastské iniciativy GEMS jsou zástupci veřejného i privátního sektoru, dobrovolníci zástupci komunity a nevládních organizací:

- Belfastská městská rada
- Rada Partnerství jižního Belfastu (South Belfast Partnership Board) a rada Partnerství východního Belfastu (East Belfast Partnership Board): rady partnerství jednotlivých oblastí doplňují práci městské rady, která zodpovídá za urbanistickou obnovu a ekonomický rozvoj. V Belfastu je pět oblastních rad Partnerství. Pomáhají zapojit místní komunity a snaží se pozitivně přispět ke zlepšení socioekonomických podmínek převládajících v místě jejich působení.
- Korporace Laganside (Laganside Corporation) založená centrální vládou v roce 1989. Jejím cílem je sociální a ekonomická obnova dané oblasti ve vnitřním městě. Využívá veřejné investice, které katalyzují zabezpečení privátního rozvojového kapitálu.
- Kancelář pro obnovu Belfastu (Belfast Regeneration Office) je organizací centrální vlády. Zodpovídá za vytváření politiky a strategií i zavádění programů do cílových oblastí sociálních potřeb.
- Agentura pro školení a zaměstnanost nyní Odbor zaměstnanosti a vzdělávání (Department of Employment & Learning) je vládním odborem zodpovědným za další vzdělávání, školení a škálu opatření k podpoře zaměstnanosti.
- Zástupci místních komunit.
- Business in the Community je organizace sdružující zaměstnavatele se zřetelem na společnou zodpovědnost za sociální oblast.
- Belfastské lokální strategické partnerství (Belfast Local Strategy Partnership). Toto partnerství bylo založeno ve shodě s pokyny Evropské unie, jako odsouhlasený mechanismus pro naplnění programu „Priority 3 of the Peace II Programme“.

Kontrolní výbor podnítl vývoj a realizaci iniciativy na zvýšení zaměstnanosti v oblasti Plynárny (Gasworks Employment Initiative) a v říjnu inicioval vývoj i realizaci akčního plánu neboli rámce toho, co se později stalo známým jako Belfastská iniciativa GEMS. Poprvé tak došlo k tomu, že byla vytvořena spolupráce klíčových aktérů, kteří si stanovili agendu s cílem změnit stav dlouhodobé nezaměstnanosti.

■ poskytovat specializované informace, vedení, školení a podporu osobního rozvoje;

■ aktivně vytvářet, realizovat a řídit novátorské postupy, které budou reagovat na potřeby cílových skupin žijící ve vytypovaných oblastech.

Projekt vyhledává překážky bránící získání zaměstnání, poskytuje možnosti pro lepší komunikaci mezi případnými budoucími zaměstnavateli a dlouhodobě nezaměstnanými a nabízí poradenskou službu pro jednotlivé občany. Vytvořením projektu vyvrcholilo čtyřleté období (1998–2002), v jehož průběhu bylo vynaloženo mnoho úsilí na dlouhé vyjednávání, výzkum a hodnocení provedené kontrolním výborem. Tento proces vývoje projektu je počáteční fází spolupráce a budování důvěry nezbytné pro udržování projektu v chodu.

Integrovaný projekt

Belfastská iniciativa GEMS je poháněna ekonomickou strategií zaměřenou na vytváření pracovních míst a na zvyšování dovedností jednotlivců. Projekt se také věnuje sociálnímu rozvoji místních komunit a zvyšování kvality života a životní úrovně těch, kteří žijí v této oblasti. Instrukce jako je například městská rada Belfastu si uvědomují, že obnova komunit a jejich zapojení do rozsáhlé obnovy městských částí je zcela zásadní pro dlouhodobý trvale udržitelný rozvoj City a to v oblastech jako je životní prostředí, ekonomika a nebo sociální aspekty.

Belfastská iniciativa GEMS se zabývá několika oblastmi strategie. Projekt je financován množstvím organizací, které také přinášejí své agendy v oblasti strategie. Například všechny projek-

ty financované vládou musí propagovat sociální integraci a cílové oblasti sociální potřeby. V Belfastu je vytvářeno 29 málo rozvinutých oblastí. Projekt GEMS se specificky týká šesti z nich v rámci této oblasti.

Dosažené výsledky

Je důležité si uvědomit, že ethos belfastské iniciativy GEMS spočívá v pomoci lidem nalézt a udržet dobré zaměstnání. Jejím cílem není to, aby nezaměstnaní byli jednoduše umísťováni jen na místa nevyžadující kvalifikaci. Belfastská iniciativa GEMS úspěšně zajistila různé pracovní příležitosti v oblasti Plynárny a oblasti Laganside a to od úřednických i administrativních pozic, poradců v oblasti servisu spotřebitelům až po manažery ve výrobě. V průběhu dvou let této služby využilo 776 klientů a v roce třetím to bylo 700 klientů. To ukazuje, že vybudovaná struktura funguje velmi efektivně při facilitaci Belfastské iniciativy GEMS a směřuje k překonání původních cílů a úkolů.

Rozhovor

Dosahování konsensu

Siobhan Watson pracuje v Radě města Belfastu jako ekonomický rozvojový manažer

V čem spočívá výhoda toho, že belfastská městská rada má vedoucí postavení v tomto projektu?

Do oblasti Plynárny bylo vynaloženo velké množství investic a proto je velmi důležité zajistit, že tyto finance budou využívány místní komunitou. Politické vedení bylo důležité pro nastartování a uskutečnění iniciativy GEMS. Role městské rady Belfastu byla rozhodující a spočívala v tom, že tak bylo umožněno komunitám intenzivně se účastnit procesu a rozvoj byl legitimizován. Městská rada také využila svého vlivu, aby dala dohromady různé partnery a projekt tak rozběhnout. To bylo poprvé, kdy byla v Severním Irsku zapojena místní správa do lokální iniciativy zaměřené na zaměstnanost a tak jsme se vydali na zcela neprozkoumané území.

Jak iniciativa GEMS prospívá ostatním částem Belfastu?

Na konci devadesátých let dvacátého století byl v Belfastu zaznamenán větší ekonomický růst než v mnoha jiných městech Velké Británie, ale to neplatilo rovnoměrně pro všechny části Belfastu. Některá částí jsou stále zanedbané. Od samého začátku projektu bylo jeho hlavním cílem zajistit, aby z projektu měli užitek všichni lidé, kteří žijí v okolí Plynárny. Důležité je, že GEMS funguje. Systém řízení je úspěšný a dostávají se už také výsledky. Protože projekt je úspěšný, flexibilnější přístup založený na potřebách místních lidí je aplikován v ostatních komunitách ve všech částech města. Politika centrální vlády je nyní více zaměřena více na ty, kteří mají ztížené uplatnění na trhu práce, a tato změna je právě jedním z úspěchů iniciativy GEMS.

Jaké byly hlavní těžkosti při rozbíhání a udržování projektu?

Pro městskou radu Belfastu to byla nová iniciativa v nové oblasti strategie. Takže určitou dobu trvalo než se potvrdilo, že projekt byl vyvinut správným způsobem. Aby mohla být vytvořena spolupráce na základě partnerství, je nutno vyvinout určité úsilí k ujištění se, že je stanoven dobrý způsob organizace práce, že jsou k dispozici vhodní lidé, partnerství má tu správnou strukturu a že je možné čerpat finanční zabezpečení z různých zdrojů. Budování vztahů mezi jednotlivými partnery bylo nutné hned od začátku projektu a to se ukázalo jako velmi užitečné. Je také nutno zdůraznit, že zásadní pro udržení projektu v chodu byla pomoc z Evropské unie formou ERDF (Evropský regionální rozvojový fond).

Financování

Projekt je převážně financován z veřejných fondů: 28% představují fondy EU, 69% ostatní veřejné fondy a 3% soukromé fondy:

- Belfastská městská rada: 187 892 €
- Evropský regionální rozvojový fond: 187 892 €
- Halifax soukromá organizace: 30 122 €
- Kancelář pro obnovu Belfastu: 390 814 €
- Rozvojová korporace Laganside: 233 434 €
- Odbor pro zaměstnanost a vzdělávání: 15 060 €
- Belfastské lokální strategické partnerství: 118 971 €

Struktura institucí v Belfastu

Lokální vláda Severního Irsku je rozdělena na 26 distriktů se svými radami a Belfastská města rada je největší. Ve městě se volí 51 radních na čtyřleté období, poslední volby byly v roce 2001, členové rady reprezentují šest hlavních politických stran, jejichž zástupci byli v tomto období zvoleni. Jsou to: Sinn Fein, Ulsterská unionistická strana, Sociálně demokratická a labouristická strana, Alliance a Strana pokrokových unionistů. Rada funguje prostřednictvím výkon-

ných výborů. Hlavními šesti výbory jsou strategie a zdroje, smluvní služby, služby klientů, zdraví a životní prostředí, rozvoj a městské plánování. Městská rada Belfastu je zodpovědná na zajišťování klíčových služeb jako jsou ty, které se vztahují k odklizení a ukládání odpadu, čištění ulic, zdravotním službám a životnímu prostředí, komunitnímu rozvoji, aktivitám volného času venku i uvnitř budov, parkům a rekreačním zařízením, podpoře umění, turizmu a ekonomickému rozvoji. V

poslední době městská rada hraje aktivní roli ve vztahu k rozvoji města a je významně zapojena do mnoha strategických partnerství, která byla vytvořena, aby zlepšila kvalitu života lidem v Belfastu. Ekonomický rozvoj a problémy související se zaměstnaností spadají pod odbor rozvoje neboli jeho sekci ekonomických aktivit. Tento odbor byl založen, aby vedl sociální, ekonomickou, fyzickou a kulturní obnovu města. Jeho pracovníci vymysleli různé plány a strategie, jak napomoci rozvoji města.

Rozhovor

Susan Russam, ředitelka Belfastské iniciativy GEMS

Jak ovlivnila iniciativa GEMS místní komunitu?

Belfastská iniciativa GEMS je napomáhá „přivést lidi k práci a práci k lidem“. Byla zaměřena na nezaměstnané, kteří žijí v komunitách v oblasti kolem Plynnáry a oblasti „Laganside“. Belfastská iniciativa GEMS dopomohla k tomu, že přes 400 lidí získalo přístup k pracovním příležitostem a 450 lidí podstoupilo školení, aby se zlepšily jejich šance na získání zaměstnání. Služby které jsou nezaměstnaným nabízeny jsou individuálního charakteru a jsou přizpůsobeny na míru podle jejich individuálních potřeb.

Belfastská iniciativa GEMS ukazuje, že nedostačuje pracovat s nezaměstnanými lidmi izolovaně. Podstatnou částí této služby je přimět zaměstnavatele, aby uviděli možnosti, které se jim přímo nabízejí a nebáli se zaměstnat dlouhodobě nezaměstnané lidi. Belfastská iniciativa GEMS také spolupracuje se zaměstnavateli na individuální bázi, buduje vztahy a určuje požadavky a vyvíjí aktivity na zlepšování dovedností nezaměstnaných tím, že jim poskytuje školení ještě před získáním práce. Belfastská iniciativa GEMS také poskytuje i další služby už zaměstnanému a jeho zaměstnavateli.

Jaké jsou hlavní problémy, se kterými jste se setkali?

Naším cílem je propagovat trh práce, který je sociálně integrující a ukazujeme zaměstnavatelům, že i dlouhodobě nezaměstnaní lidé se správnou podporou se mohou stát cennými zaměstnanci. Avšak pro ty dlouhodobě nezaměstnané, kteří už narazili na mnohé překážky v přístupu k zaměstnání, je to dlouhodobý a pomalý proces a potřebují intenzivní podporu. Na dnešním trhu práce je vysoké procento míst, která vyžadují komunikativní pracovníky („tell and sell“), kteří nabízejí produkty firem často formou osobního setkání ale stále častěji je to práce prostřednictvím telefonu za užití použitých vyspělého softwaru informačních technologií. Dlouhodobě nezaměstnaní lidé postrádají potřebnou sebejistotu a nemají čerstvé pracovní zkušenosti, které by jim pomohly se prosadit. Pro takové lidi jsme vyvinuli různé školící programy zaměřené na překonávání těchto nedostatků.

Co se můžeme na tomto projektu naučit?

Belfastská iniciativa GEMS je úspěšná, protože chápe potřeby nezaměstnaných a zaměstnavatelů a pracuje efektivně systémem poptávky

a nabídky. Její činnost proto vede k tomu, že nezaměstnaní získávají práci. Spolupracuje také se zaměstnavateli, kterým pomáhá definovat jejich požadavky na nábor pracovníků a podporuje je v nabírání dlouhodobě nezaměstnaných. Úspěch spočívá v tom, že nezaměstnané školíme a pomáháme jim tak dosáhnout dovedností, které jsou požadovány ze strany zaměstnavatelů. Snažíme se také změnit zažitou představu zaměstnavatelů o tom, koho by měli vybírat jako své budoucí zaměstnavatele, což je jedna z tradičních překážek, se kterými se dlouhodobě nezaměstnaní potýkají.

Kontakt:

Grand Lyon
20 rue du Lac
F - 69003 Lyon

Ředitelství pro oblast prosperity a strategie aglomerace

Patrick Lusson :
tel. 00 33 (0)4 78 63 46 65

Corinne Hooge / Christophe Pons
tel. 00 33 (0)4 78 63 42 46
e-mail : chooge@grandlyon.org

www.interact-network.org

[Interact] je tematickou sítí v rámci hlavní činnosti pro „Město zítřka a kulturní dědictví“ programu „Energie, životní prostředí a udržitelný rozvoj“ v rámci 5. rámcového programu Evropské unie

Belfastský tým Ineractu:

leonardl@belfastcity.gov.uk
mayi@belfastcity.gov.uk

murrayf@belfastcity.gov.uk
lesley@belfastcity.gov.uk

GRANDLYON
communauté urbaine